

אמר ליה: קים לי בגויה שכלו לו חדשיו.

איתמר: מי שמת ללא בנין, והניח אשתו מעוברת, וילדה, ומת הולד בתוך שלשים יום, ואילו היה בר קיימא היתה אמו נפטרת מן החליצה. והאשה סברה שאינה זקוקה ליבם, ועמדה ונתקדשה.

אמר רבינא משמיה דרבא:

אם עכשיו, לאחר שנתקדשה, אשת ישראל היא — חולצת.

אבל **אם עכשיו לאחר שנתקדשה, אשת כהן היא,** ואם תחלוץ תאסר עליו, (1) **אינה חולצת.** וסמכינן על הא דאמרו רבנן דלאו נפל הוא.

ורב שרביא משמיה דרבא אמר: אחת זו שנתקדשה לישראל, ואחת זו שנתקדשה לכהן, הרי היא חולצת.

אמר ליה רבינא לרב שרביא: באורתא, בערב, **אכן אמר רבא הכי,** כדקאמרת משמיה, דאחת זו ואחת זו חולצת. אבל **לצפרא,** בבוקר, הדר ביה ואמר כדקאמר רבינא משמיה, שאם אשת כהן היא אינה חולצת.

אמר ליה רב שרביא לרבינא: שריתוה, התרתם אותה להנשא ללא חליצה, ועברתם על דברי רבן שמעון בן גמליאל דאמר שעד שלשים יום הרי הוא נפל.

יהא רעוא, דתשרון תרבא, שתתירו אף חלב באכילה.

שנינו במשנה: **רבי יהודה מתיר באנדרוגינוס.**

אמר רב שיזבי אמר רב חסדא: לא לכל דבר **אמר רבי יהודה שאנדרוגינוס זכר הוא.** שאם אתה **אומר כן,** שהוא זכר לענין כל דבר. אם כן, **בערכין,** אם אמר אחד "ערכו של אנדרוגינוס זה עלי", וכי **יערך,** ויתחייב המעריך הנודר בדמי ערכו?

ומנלן דאכן אנדרוגינוס לא מיערך?

דתניא: כתיב: "והיה ערכך הזכר", והיה לו לכתוב "זכר", ומיתורא דה' ממעטינן: ולא **טומטום ואנדרוגינוס.**

יכול לא יהא טומטום ואנדרוגינוס נערך בערך איש, אבל יהא נערך בערך אשה?

תלמוד לומר: "הזכר," וכתוב בתריה: "ואם נקבה היא". וממעטינן מיתורא ד"ואם" — ולא טומטום ואנדרוגינוס. שדין ערכין נוהג דוקא במעריך **זכר ודאי,** נקבה ודאית. ולא במעריך **טומטום ואנדרוגינוס.**

והנך דרשות דרשינן להו בספרא הנקרא קלז-א "תורת כהנים", וכללא הוא: **סתם ספרא — רבי יהודה הוא.**

ומדסבר רבי יהודה שאנדרוגינוס אינו נערך, משמע דסבירא ליה שרק לענין מילה בשבת הוא נחשב זכר, ולא לכל מילי [ולהלן בסמוך דריש לה מקרא].

אמר רב נחמן בר יצחק: אף אנן נמי תנינא:

וביאר, שהטעם שאינה חולצת לא משום שתצא מיד בעלה אלא כדי שלא להוציא לעז על בניה.

1. בתוד"ה ואם הקשו הרי אף אם תחלוץ הרי היא רק ספק חלוצה, וספק חלוצה מותרת לכהן?